

שרותי בריאות הציבור
שרות המזון הארצי

Public Health Services – Food Control Services

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

**הנדון: דברי הסבר – טיוטת תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי),
התשע"ז- 2017 (להלן טיוטת תקנות הסימון התזונתי)**

טיוטת תקנות הסימון התזונתי באה להחליף את תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי) התשנ"ג- 1993, ומטרתה העיקרית היא הנגשת מידע בדבר ערכו התזונתי של המזון לרבות בדרך גרפית המובנת לצרכן.

השמנה והמחלות הכרוניות הקשורות אליה, ובהן סוכרת, מחלות לב, כלי דם וסרטן, מהווים את גורמי התמותה והתחלואה המובילים בישראל. בשנים האחרונות חלה עלייה דרמטית בשכיחות ההשמנה: כ- 30% מן הילדים בכיתות ז', וכ- 60% מן המבוגרים סובלים מעודף משקל והשמנה. כ- 9.7% סובלים מסוכרת ובקרב אוכלוסיות עניות, השיעור מגיע עד לכדי 25%.

לתזונה ולפעילות הגופנית יש השפעה מכרעת על היווצרות מחלות אלו.

במהלך השנים האחרונות ניכרים שינויים בהרגלי התזונה המתאפיינים בעיקר בעליה בצריכת מזונות קנויים מעובדים, בירידה בהכנה ביתית של מזונות וכן בעלייה בתדירות האכילה מחוץ לבית. שינויים אלה מתבטאים בהגברת הצריכה של מזונות עשירים בקלוריות, מלח, שומן (שומן רווי) ובסוכר, על חשבון הקטנת הצריכה של מזונות בעלי ערך תזונתי גבוה כמו: דגנים מלאים, קטניות, פירות וירקות ומוצרי חלב ובשר דלי שומן.

לאור מגמות אלו, מדינות רבות בעולם החליטו לפעול על מנת להנגיש לאוכלוסייה מידע לגבי רכיבים תזונתיים במזון.

מדינת ישראל לקחה על עצמה את האתגר, באמצעות מהלך של תכנית לאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא "אפשרי בריא". במסגרת זו הוקמה ופועלת הוועדה של אסדרה תזונתית לקידום תזונה בריאה של האוכלוסייה.

הרעיון המרכזי של התכנית הנו שינוי הסביבה בה נעשית בחירת המזון מתוך המטרה שהתנהגות הצרכן תושפע מסימון ברור ופשוט בקדמת האריזה אשר ישקף את הרכבו התזונתי של המזון הארוז מראש, דבר העשוי להועיל במניעת תחלואה.

בעקבות כך פרסמה הוועדה את מסקנותיה הכוללות המופיעות בקישור הבא:

<http://www.health.gov.il/Services/Committee/HealthyDietCommittee/Pages/default.aspx>

עיקרי ההמלצות הנם חיוב סימון בסמל האדום עבור רכיבי תזונה מסוימים (שומן רווי, נתרן וסוכר) בהתאם לספים שנקבעו על ידה ואומצו מחקיקה הנהוגה בצ'ילה, באופן מדורג ובשלושה שלבים, כאשר היעד לסימון על פי הספים בשלב האחרון נקבע לשנת 2020.

שרותי בריאות הציבור
שרות המזון הארצי

Public Health Services – Food Control Services

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

נוסף על כך, הוחלט על סימון בסמל נוסף, הסמל הירוק. ועדה מקצועית שימנה מנהל שירותי בריאות הציבור היא זו אשר תמליץ לשר על התנאים לסימון בסמל הירוק בהתאם לאפיון תזונתי (nutritional profiling) לפי סוגי מזונות.

בטיטת תקנות הסימון התזונתי סימון הסוכרים הנו סימון חובה, בניגוד לתקנות התקפות. ההתייחסות בטיטת הנה לכלל הסוכרים הנמצאים במזון, לרבות סוכרים מוספים. לעניין זה טיטת תקנות הסימון התזונתי מתבססת בעיקרה על החקיקה האירופאית בהתאמה לנדרש בארץ ובמסגרת זו עודכנו והוספו הגדרות לפחמימות, סוכרים, רב כוהליים וסיבים תזונתיים (לרבות הוספת ערך המרה לסיבים התזונתיים).

עיקרי השינויים בטיטת התקנות:

1. סדר הופעת פרטי הסימון התזונתי בטבלה השתנה, בהתאם לנהוג במדינות רבות בעולם כמפורט להלן -
תכולת הערך הקלורי של המזון, תכולת השומנים, מתוכם: חומצות שומן הרוויות, חומצות שומן טראנס והכולסטרול, נתרן, תכולת הפחמימות, מתוכן: הסוכרים, הרב כוהליים והעמילנים, סיבים תזונתיים, תכולת החלבונים, הוויטמינים והמינרלים.
2. נקבע חיוב סימון מספר כפיות הסוכר בטבלת הסימון התזונתי, החל מ- 2 גרם סוכרים ב- 100 גרם או מיליליטר מוצר מזון, בצמוד לסימון תכולת הסוכרים בגרמים.
3. נקבעו ספים לערכי נתרן, סוכרים ושומן רווי אשר מעליהם תהיה חובת סימון בסמל האדום בקדמת האריזה הן עבור מזון מוצק והן עבור מזון נוזלי. הספים נקבעו בשלוש מדרגות זמנים כאשר הראשונה תהיה מחייבת מיום תחילתן של התקנות ועד 30 ביוני 2019, השנייה תחל ב-1 ביולי 2019 עד ליום 30 בנובמבר 2020 והשלישית מיום 1 בדצמבר 2020, כאשר כל המזונות הארוזים מראש אשר ייוצרו או ייבאו לאחר מועד זה יסומנו בסמל האדום בהתאם לערכים הקבועים במדרגה השלישית.
4. נקבעו הוראות הנוגעות לאופן הסימון בסמלים האדום והירוק, לרבות מידותיהם בהתאם לשטח פני קדמת האריזה וצורה תוספת המציינת בין היתר את צורת הסמלים, צבעם המרחק ביניהם ואופן שילובם על גבי קדמת האריזה.
5. נקבעו פטורים חדשים מסימון תזונתי ובכללם פטור ליחידות מזון ארוזות מראש הארוזות יחד באריזה כוללת על פי התנאים המוגדרים בתקנות. כמו כן הוגדרו מזונות הפטורים מסימון בסמל האדום ומציון סך הרכיבים.